

Bir Karakterin Kurmaca Ustasına Mektubu

[Varlık Dergisi, Ekim 2010]

Jülide Ergin

Sevgili Murat Gülsoy;

40 yaşında, kendini bildi bileli soğuk, duygusuz denebilecek ölçüde mantıklı ve romantik hayaller kurma becerisi olmayan, sıradan bir insan ve vasat bir hekim olarak okura tanıttığımız Orhan'ın hiç de öyle olmadığını söylesem çok mu haddimi aşmış olurum? Neticede ben de Orhan da sizin yarattığımız karakterleriz. Sizin kaleminizden dökülen sözcüklerle yaratıyoruz. Ama inanın Orhan'ın o soğuk ve mesafeli duruşunun altında o kadar duygusal ve sıcak ve bir o kadar naif bir erkek var ki! Salonda kanepede birlikte yatarken sol mememi tutan biraz önce tutkuyla sevişmiş bir erkeğin eli değil, annesi tarafından şefkatle emzirilmiş bir bebeğin eli gibi korunmasız ve ürkekti. Üstelik bana göre Orhan çok da iyi bir hekim. Nereden mi biliyorum? Biliyorum işte! Gerçi Halis Bey ve Orhan'dan başka bir doktoru yakından tanıma şansını vermediniz bana. Bir de annemin hastanedeki son günlerinde bir iki doktorla görüştüm o kadar. Sezgileri son derece güçlü, karşısındaki kişiyi gerçekten dinleyen ve anlayan, bu arada kendi iç sesine de kulak verebilen, zeki ve iyi bir hekim Orhan. Acil Servis'e çarpıntı şikayeti ile geldiğimde panik atak teşhisi koyarken annemin ellisinde kalp krizinden öldüğünü duyunca nasıl da hemen kreatin kinaz MB'ye ek olarak troponinlere bakılmasını istedi! Başka bir örnek daha verebilirim size. Hatırlıyorsunuz değil mi Yenge ve Sarp'ı ziyarete gittiği günü. Hani rakı sofrasını hazırlarken ayağını zorla hareket ettiren yengenin vücudunun kemik erimesinden dolayı nasıl eğri büğrü olduğunu, parmaklarındaki eklem şişkinliklerinin her geçen gün nasıl ilerlediğini gözlemlemek sizce de ancak iyi bir hekim tarafından yapılmaz mı? Ah, tabii bir de 'sonun başlangıcı olan sevişme' anımızda mememdeki kistleri hissetmesi... Orhan iyi bir hekim siz de iyi bir yazarınız Murat Bey. Sanırım Milliyet Sanat'ta okudum; 'Ben bir şey kurup da bu böyle olsun diye yazmadım' deseniz de kurmuşsunuz hem de normalin çok ötesinde alışılmadık bir şekilde. Romanın içinden çıkıp da dışarıdan bir 'okur' olarak 'bize' baktığımızda bunu çok daha net görebiliyorum. Daha ilk sayfalarda, birinci bölümde Orhan'ın benimle karşılaştığı nöbet gecesinin sabahında, televizyonda gemi maketi yapımını anlatan belgeseli izlerken hissettikleri ile başlayan müthiş bir kurmaca – sizden öğrendiğim şekliyle – bir meta kurmaca yaratmışsınız. Mühendis beyniniz psikoloji eğitimiyle harmanlandığı için belki bu şekilde bir kurgu yarattınız. Roman içinde roman, roman içinde tiyatro, roman içinde öykü. Bir 'mise an abyme' örneği diyebilir miyiz? 602. Gece'ye göre evet.

Ayna metaforu romanın bütününe hakim olsa da içimizdeki 'karanlık cisme' tuttuğunuz ayna, bu karanlığın farkında olmayanlara bir nebze olsun 'bizi' tanıma ve anlama şansını veriyor. Biz kim miyiz? Biz, aynı anda iki farklı gerçekliğe inanan ve yaşayanlarız. Sizler sadece yaşadığımız normal gerçekliği bilirsiniz. Bizimse normalin dışında kalan algıladığımız ve yaşadığımız başka

bir gerçeklik daha vardır. Bir bölünme ve ayrıklık içerisindeyizdir. Gel gitlerle yaşarız. Karanlıktan aydınlığa, ayrıklıktan bütünlüğe çok kolay geçeriz. Hafif ve sakin bir müzikle uyumlu raks ederken birden müzikten bağımsız ve anlamsız horon tepmeye başlarız. Bilinç bölünmesi ile ilgili Orhan ve Yenge'nin beraber yediği son yemeği anlatan bölümden bir alıntı yapmak istiyorum; 'Belki de yaşlandıkça, bedenimizin ve beynimizin iki yarısı arasındaki uyum da bozulmaya başlıyordu. Yüzümüzde oluşan çizgilerin asimetrisi değildi tek neden, sürekli bir mücadele içinde olan iki beyin yarıküresi hayatın son aşamasında belki de yorgun düşüyor ve kendi dünyalarına çekilmeye karar veriyorlardı.' Haklısınız. Normali yaşayanlar için bu bölünme ve ikili düşünme belki ileriki yıllarda ortaya çıkan basit bir yorgunlukken bizler için kendimizi bilmeye başladığımız andan itibaren sırtımıza bir yük olarak biniyor bu yükün ağırlığı ile her geçen gün biraz daha yoruluyoruz. Ve belki de o yüzden genç denebilecek yaşlarda bu dünyayı terk etme, psikiyatristlerin tabiri ile özkıyım ihtiyacı içerisine giriyoruz. Bunalıp da derin bir nefes almak için pencereyi açıp dışarı doğru sarkan Sarp'ın boşluğa düşme endişesini taşıyan Orhan o anda aynı kaygıyı kendisi için de hissetmiş miydi? Yoksa siz biliyor muydunuz hepimizin bir sonsuzlukta olduğunu ve hepimizin aynı sonsuzluğa düşeceğini? Biliyor olmalısınız tabii ki! Sonuçta 'Karanlığın Aynasında' isimli dünyanın yaratıcısı sizsiniz. Esas kadın sadece benmişim gibi görünse de aslında her birimizi romanın farklı bölümlerinde farklı öykülerin esas kadınları yapmışsınız. Zaman zaman Yenge'yi, zaman zaman annemi hatta Zehra'yı kıskanmama sebep oldunuz desem ne dersiniz? Kabul edin lütfen kahramanlarınızla oynamayı, bizleri şaşırtmayı seviyorsunuz. Peki ya okurlarınızla oynuyor musunuz? Sizin için 'origami ustası' dediklerine göre onlarla da oynuyorsunuz. Aslında o kadar görünür ve net bir o kadar da karmaşık ipuçları vermişsiniz ki dikkatli bir okur onları birleştirdiğinde ortaya müthiş bir kaos ve o kaosun içinde bir düzen çıkıyor. Orhan'ın rüyasında beni bir anda tahta gibi dümdüz memelerle görmesi, takıntılarının esiri olmuş Sarp gibi Orhan'ın da benzer takıntılara sahip olması ama bunları yenecek gücün de kendisinde olduğunu sanması, annem ile Yenge'nin şal desenli elbiseleri, Turhan Hoca'nın koleksiyonculuğu, çekmecelerde tesadüfen bulunan tütsüler, korsan taksi, doktor ve hastanın aynı kişi olması hepsi birer ipucu... Bunları birleştirdiğinizde 'sonsuzca doğru küçülerek giden bir sürecin' parçası olduğumuzu sadece bir roman kahramanı olarak değil bir okur olarak da derinden hissettim. Hele hele önce kaybolduğumuzu sonra hepimizin bir bütünün parçaları olduğunu anladığımız bölümde yerle bir oldum. Orhan, annem, Yenge, Sarp, Bedia teyze, Zehra, Emily, Alex, Sacit, Turhan Hoca, Serra, Haldun, Selda Hemşire, babam, Yılmaz, ben... Hepimiz biriz ve biriz hepimiz. Bizim dünyamız veya sizin dünyanız hiç fark etmiyor galiba. Belki de Sarp'ın dudakları aracılığı ile sizin zihninizden dökülen cümle doğru. Belki de hepimiz herkesin her şey olabileceği herkesin kendi öykülerini yarattığı bir kurmaca dünyasında, bir romanda yaşıyoruz.

Bu dünyayı siz yarattığınız için çok nadir bazı yerlerde 'ben' değil de siz konuşmuş, karar vermişsiniz. Mesela dövmeçi Cavit -Haldun'dan sonra ikinci bana dokunan ve open erkek-bacaklarımı iki yana ayırarak içime girdiğinde Haldun'un hem içimde olduğunu hem de beni izlediğini hayal ederken duyduğum zevkle karışık acıyı hayatımın sonuna dek hiç unutmadım.

Neden çok önemsiz bir ayrıntıymış gibi anlattım bu olayı Orhan'a? Benim için önemliydi; lakin sizin için değil! Beni benimle bıraksaydınız saatlerce bu ânı Orhan'a anlatabilirdim.

Sevgili Murat Gülsoy,

'Karanlığın Aynasında' dünyasında sizin yarattığınız bir karakter ama gerçek olduğuna inandığımız dünyada sıradan bir okurum. Her okurun kendi görüş ve beğeni sınırları içerisinde yazarın yarattığı kurmacanın içine düştüğü, o kurmacanın kahramanlarından biri olduğu yazarlar vardır. Bu yazarlar alışılmış kalıpların dışına çıkan, şimdilik lise edebiyat derslerinde okunması tavsiye edilen yazarlar listesinde olmayanlardır. Onlar bir nevi 'ezber bozanlar'dır. Siz de bir ezber bozansınız. Onlar gibi içinizdeki diamoniği yönetmeyi ve yönlendirmeyi biliyorsunuz. Diamoniğinizle yüzleşmişsiniz. Biz yüzleşemedik. Korktuk. İçimizdeki anima ve animustan korktuk. Bir sonraki romanda bize ne olacak Murat Bey? Merak ve sabırla bekliyorum.

Sevgilerimle.

Ece Karabey